

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi

Ohje ja lomake

Sisällys

1 Taustaa	3
1.1 Miksi päätösten vaikutusten ennakoarviointia tehdään?	3
1.2 Päätös vaikutusten ennakoarvioinnista	4
2 Ennakoarviointi Suomussalmen kunnassa	4
2.1 Milloin vaikutusten ennakoarviointi tulee tehdä?	4
2.2 Päätösvaihtoehdot	5
2.3 Ennakoarvioinnin tekeminen ja vaikutustyytit	5
2.3.1 Kuntalaisvaikutukset	5
2.3.2 Ympäristövaikutukset	5
2.3.3 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	6
2.4.4 Talousvaikutukset	6
2.4.5 Yritysvaikutukset	6
2.4.6 Suomussalmen kuntastrategian toteutuminen	6
2.4.7 Päätösesityksen tekeminen vaikutusten ennakoarvioinnin pohjalta	7
3 Päätöksen seuranta	7

Liitteet:

LIITE 1: Prosessikaavio

LIITE 2: Arviointilomake

1 Taustaa

Kunnan rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä korostuu ja kunnalla on päävastuu asukkaidensa hyvinvoinnista. Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla, missä päätösten ennakoarviointi (EVA) toimii tukena.

Kunnallishallinnon päätöksillä on monenlaisia vaikutuksia – aina pienistä vaikutuksista suuriin, koko kuntaa tai esimerkiksi sen henkilöstöä tai ympäristöä koskeviin vaikutuksiin. Suomussalmen kunnassa niin valtuusto, kunnanhallitus, tekninen lautakunta kuin sivistyslautakuntakin voivat tehdä päätöksiä, joissa päätösten vaikutusten ennakoarviointi on tarpeen. Ennakoarvioinnin on tarkoitus tuoda läpinäkyvyyttä valmisteluun ja päätöksenteon tueksi.

Kuntaliitto suosittelee, että kunnan linjaavat, millaiset päätökset vaativat ennakoarviointia ja keskittyvät arvioimaan niitä päätöksiä ja tavoitteita, joilla on merkittäviä vaikutuksia. Kaikista päätöksistä ei siis ole tarkoituksenmukaista tehdä ennakkovaikutusten arviointia. Tarvittaessa ennakoarvioinnin peruslomakkeistoa voidaan täydentää tai tukea esimerkiksi tarkemmilla lapsivaikutusten, yritysvaikutusten arvioinnin tai ympäristövaikutusten arvioinnin lomakkeilla.

1.1 Miksi päätösten vaikutusten ennakoarviointia tehdään?

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi on osa asian valmistelua. Usein päätösten vaikutuksia on arvioitu sanallisesti ja taloudellisella tasolla. Lomakkeisto helpottaa ja tukee päätösten ennakoarvioinnin tekemisessä, minkä lisäksi kaikkien toimielinten päätösten vaikutusten ennakoarviointi noudattaa samaa määrämuotoa.

Miksi päätösten vaikutusten ennakoarviointia tehdään?

- Lainsäädäntö edellyttää päätöksentekoon liittyvää ennakoarviointia, tämä on usein erityislainsäädännössä määrätty (kuten ympäristönsuojelulaki).
- Ennakoarviointi on osa asian valmistelua ja sen tarpeellisuudesta ja laajuudesta vastaa valmistelija.
- Päätöksentekoa varten:
 - tuodaan esille mahdolliset eri vaihtoehdot
 - tarkastellaan niiden vaikutuksia pitkällä ja lyhyellä aikavälillä
 - samalla voidaan myös varmistaa, että päätökset tukevat kunnan strategiaa tavoitteita.
- Kun päätöksen vaikutukset ovat mahdollisimman hyvin tiedossa, voidaan negatiivisia vaikutuksia lieventää/minimoida ja positiivista vahvistaa.

- Päätöksenteon läpinäkyvyys kasvaa ja päätökset ovat entistä paremmin perusteltuja ja muodoltaan yhdenmukaisia. Sama malli on käytössä kaikissa toimielimissä.

Vaikutusten arvioinnin raportoinnin laajuus ja yksityiskohtaisuus on suhteutettava ehdotuksen sisältöön ja ennakoitujen vaikutusten merkitykseen. Vaikutusten arviointi on osa normaalia peruspohdintaa, jota systematisoidaan ja tuodaan näkyväksi jatkossa näillä arviointilomakkeilla.

1.2 Päätös vaikutusten ennakoarvioinnista

Esittelijä/valmistelija päättää ennakoarvioinnin tarpeellisuudesta. Arvio tulee tehdä ennen valmistelun aloittamista tai mahdollisimman pian valmistelun alettua. Vastuu tarvearvioinnista on valmistelijoilla ja esittelijällä. Ennakoarvioinnin tarpeen arviointi tehdään ennakoarviointitaulukolla. Ennakoarviointilomake voidaan liittää päätöksen oheismateriaaliksi.

2 Ennakoarviointi Suomussalmen kunnassa

2.1 Milloin vaikutusten ennakoarviointi tulee tehdä?

Asian valmistelija harkitsee päätöksen ennakoarvioinnin tarpeellisuuden alla olevien kriteerien avulla.

Ennakoarviointi tulee tehdä, kun jokin seuraavista kohdista täyttyy:

- päätöksellä on välittömiä ja/tai pitkän aikavälin merkittäviä vaikutuksia eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointiin, elinoloihin, terveyteen tai asukasryhmien hyvinvointieroihin tai alueiden välisiin hyvinvointieroihin.
- asialla on merkittäviä vaikutuksia lapsiin, nuoriin tai perheisiin
- päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia tietyille asukasryhmälle tai alueelle (esim. vieraskieliset, vammaiset, vähävaraiset lapsiperheet, seksuaali- tai sukupuolivähemmistöt)
- päätös on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti erittäin merkittävä
- päätös on merkittävä muutos palveluissa tai kyseessä on täysin uusi palveluiden järjestämistapa
- päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia henkilöstöön tai johtamiseen.
- päätöksellä on laajakantoisia, välittömiä ja/tai pitkän aikavälin suoria vaikutuksia tai merkittäviä, epäsuoria vaikutuksia yritystoimintaan (esim. palvelurakenteeseen, alueen vetovoimaisuuteen, yksittäisiin yrityksiin ja/tai yritysilmapiiriin).

Ennakoarviointia ei toteuteta silloin kun kyseessä on tiedoksi merkittävät asiat, oikaisuvaatimus, yksilöä koskevat asia, viran tai toimen täyttäminen, hankinta-asiat tai toiminnan seuranta. Ennakoarviointia ei myöskään tarvitse tehdä, kun vastataan lausuntopyyntöihin, kirjeisiin ja esityksiin. Myöskään tavanomaisten operatiivisen toimintaan liittyvien asioiden kohdalla ennakoarviointia ei tarvitse tehdä.

2.2 Päätösvaihtoehdot

Vaihtoehtoiset päätösesitykset muodostetaan nykytila eli 0-vaihtoehdosta (mitä tapahtuu, jos asialle ei tehdä nyt mitään), maksimivaihtoehdosta eli 2-vaihtoehdosta (millainen päätösesitys olisi parhaimmillaan, jos esim. talouden rajoituksia ei tarvitsisi huomioida) ja yhdestä kompromissivaihtoehdosta eli 1-vaihtoehdosta (millainen vaihtoehto olisi realistisin nykyisessä tilanteessa). Eri vaihtoehdot kuvataan aluksi sanallisesti lomakkeen etusivulle. Päätösvaihtoehtoja tarkastellaan rinnakkain esitetyistä näkökulmista/vaikutustyypeistä sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Vaikutukset on arvioitava tapauskohtaisesti ja arvioinnissa on myös huomioitava vaikutusten mahdollinen ketjuuntuminen.

Välttämättä aina kaikkia vaihtoehtoja ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä – esimerkiksi, jos lainsäädäntö estää nykytilanteen jatkamisen, jolloin 0-vaihtoehto ei ole käytännössä harkittavien listalla.

2.3 Ennakoarvioinnin tekeminen ja vaikutustyypit

Ennakoarviointi tehdään arvioimalla päätösvaihtoehtojen vaikutuksia kuntalaisiin palveluiden käyttäjinä, palvelujen järjestämiseen, henkilöstöön ja/tai osaamiseen, talouteen, ympäristöön ja yritystoimintaan/rittäjäyteen. *Kaikissa tilanteissa ei ole tarkoituksenmukaista tehdä vaikutusten ennakoarviointia kaikkien näkökulmien osalta, vaan tämä voi vaihdella käsiteltävästä asiasta riippuen. Mikäli vaikutuksia ei jonkin näkökulman osalta ole, jätetään se käsittelemättä ja kirjataan tämä tieto (ei vaikutuksia).*

Päätöksestä riippuen vaikutustyyppejä voi olla erilaisia, kuten maaseutuvaikutukset, lapsivaikutukset, sukupuolivaikutukset jne. Vaikutukset esitetään niille ominaisessa muodossa: tarvittaessa rahana, jos mahdollista, numeroina tai laadullisena kuvauksena. Keskeistä on, että valitaan muoto, joka parhaiten sopii kyseiseen tarkasteluun. Arviointi tehdään lomakkeelle, jolle on mahdollista tehdä myös sanallisia selvennyksiä.

2.3.1 Kuntalaisvaikutukset

Kuntalaisvaikutuksilla eli ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksilla tarkoitetaan päätösesityksen vaikutuksia, jotka voivat kohdistua yhtäältä kunnan palveluja käyttäviin henkilöihin ja toisaalta henkilöihin, jotka asuvat kunnassa, mutta eivät käytä palveluja (potentiaaliset asiakkaat). Kuntalaisvaikutuksia tarkasteltaessa huomioidaan päätöksen vaikutukset eri väestöryhmiin. Vaikutukset voivat kohdistua mm. terveyteen ja hyvinvointiin, yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon, lasten oikeuksiin, osallisuuteen, työllisyyteen ja työelämään, tietoyhteiskuntataitoihin, turvallisuuteen, tietoturvaan sekä palvelujen ja sosiaaliturvan tasoon, kattavuuteen ja palvelujen saatavuuteen.

2.3.2 Ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutukset ovat vaikutuksia, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta taikka toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista. Vaikutukset kohdistuvat mm. ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kuntakuvaan tai kulttuuriperintöön. Ympäristövaikutukset näkyvät yleensä vasta pidemmän ajan kuluttua ja ne aiheuttavat välillisesti usein vaikutuksen yhteisvaikutuksena.

2.3.3 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Organisaatiovaikutuksilla tarkoitetaan päätöksen vaikutuksia, jotka kohdistuvat esimerkiksi organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin ja menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, hallintoon ja organisaatioiden keskinäisiin toimivaltasuhteisiin. Henkilöstövaikutuksia tarkastellessa huomioidaan päätökset vaikutukset esim. henkilöstön määrään, asemaan ja työmäärään sekä osallisuuteen.

2.4.4 Talousvaikutukset

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kunnan tuloihin ja menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä. Kunnan talouteen saattavat vaikuttaa esimerkiksi päätökset, jotka vaikuttavat väestöryhmien ja kotitalouksien asemaan ja käyttäytymiseen, yritysten toimintaan, niiden väliseen kilpailuun ja kansainväliseen kilpailukykyyn sekä markkinoiden toimivuuteen, kunnallistalouden yhteisöjen rahoitukseen, voimavarojen jakoon, työllisyyteen ja tuottavuuteen tai palvelutuotantoon. Välittömien kustannusten tai tulojen lisäksi on tarpeen laskea myös mahdollisuuksien mukaan välilliset, so. muista vaikutustyypeistä aiheutuvat kustannukset tai tulot. Tämän takia taloudelliset vaikutukset on tarkoituksenmukaisinta arvioida vasta viimeiseksi, sen jälkeen, kun muiden vaikutustyyppien vaikutukset on arvioitu.

2.4.5 Yritysvaikutukset

Yritysvaikutusten näkökulmasta arvioidaan mm. vaikutukset alueen vetovoimaan, yritysilmapiiriin ja palvelurakenteeseen. Vaikutuksia mahdollisesti aiheuttavia tilanteita ovat esimerkiksi kuntastrategian valmistelu, merkittävät asemakaavamuutokset tai osayleiskaavat, merkittävät palvelurakenne- ja verkostolinjaukset, merkittävästi markkinatoimintaan vaikuttavat päätösesitykset, merkittävien kilpailutusten valmistelu, merkittävät tie- tai joukkoliikennejärjestelyt, merkittävät kehittämishankkeet tai maankäyttösuunnitelmat ja laaja palveluseleiden käyttöönotto.

2.4.6 Suomussalmen kuntastrategian toteutuminen

Suomussalmen kunnan kuntastrategiassa on kuvattu kunnan visio, tavoitteet sekä toimintaa ohjaavat keskeiset arvot. Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin lomake sisältää kohdan, jossa eri päätösvaihtoehtoja arvioidaan nimenomaan strategian toteutumisen kannalta. Välttämättä aina kaikkia vaihtoehtoja ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä – esimerkiksi, jos lainsäädäntö estää nykytilanteen jatkamisen, jolloin 0-vaihtoehto ei ole käytännössä harkittavien listalla eikä sitä ole täten tarkoituksenmukaista pohtia strategian näkökulmasta.

Vaikutukset kohdistuvat kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä. Taloudellisiin vaikutuksiin kuuluvat myös yritysvaikutukset, eli se miten kunta mahdollistaa alueellaan yritystoimintaa.

Vaikutukset kohdistuvat eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tai/ja kuntakonsernin tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon.

Vaikutukset voivat kohdistua yhtäältä kunnan palveluja käyttäviin henkilöihin ja toisaalta henkilöihin, jotka asuvat kunnassa mutta eivät käytä palveluja (potentiaaliset asiakkaat). Ihmisiin kohdistuvissa vaikutuksissa tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä sekä niiden jakaantumista.

Vaikutukset kohdistuvat ihmisten elinoloihin, liikkumiseen, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kuntakuvaan tai kulttuuriperintöön.

2.4.7 Päätösesityksen tekeminen vaikutusten ennakoarvioinnin pohjalta

Ennen päätöksentekoa esittelijä/valmistelija vertailee eri päätösvaihtoehtoja ja vaikutuksia toisiinsa ja kirjoittaa vertailun tuloksen perustelutekstiin ottamalla kantaa eri vaihtoehtoihin. Vaikutukset kuvataan esim. rahallisesti, mitattavina määrinä (esim. väestömäärinä, indikaattoriarvioin/volyymeinä) tai laadullisina asioina.

Vaihtoehtojen vertailun jälkeen esittelijä tekee päätösesityksen parhaimpana pitämästään ratkaisuvaihtoehdosta.

3 Päätöksen seuranta

Päätöksenteon ja ennakoarvioinnin yhteydessä, tulee suunnitella miten ja millä aikataululla kyseisen päätöksen toteutumista ja vaikutuksia arvioidaan, mikä on hyvä kirjata esimerkiksi lomakkeeseen tai valmistelutekstiin. Merkittävien päätösten toteutumisen seuranta voidaan esimerkiksi ottaa huomioon toiminnan tavoitteena talousarviossa. Päätösten seurannan helpottamista varten vaikutusten arviointilomakkeet arkistoidaan päätöksen yhteyteen.

1. Päätös ennakoarvioinnista

Tee arviointi, kun:

- vaikutukset ovat strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä
- merkittävä muutos palvelussa tai uusi järjestämistapa
- asialla on lyhyen tai pitkän aikavälin tai epäsuoria merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin, ympäristöön, yritystoimintaan tai talouteen

Ota huomioon:

- kohdistuuko johonkin herkkään väestöryhmään tai luontoalueelle?
- onko merkittäviä vaikutuksia johtamiseen tai henkilöstöön?
- onko taloudelliset vaikutukset merkittäviä? Onko vaikutuksia yritystoimintaan?

Ennakoarviointia ei tarvita:

- tiedoksi merkittävät asiat
- oikaisuvaatimukset
- hankinta-asiat
- viranhaltijan nimeämiset
- yksilöä koskevat asiasta
- toiminnan seuranta

2. Tietojen hankinta

- tutkimukset, tilastot, indikaattorit ja muu seurantatieto
- tila ja kehitys, toimintaympäristöanalyysi ja toimialojen omat seurantatiedot
- kunnan strategiset tavoitteet
- kuntalaisten mielipiteet, palvelutytyväisyyskyselyt ym.
- poikkihallinnollinen asiantuntijatieto

*Ennako-
arvioinnin
laajuus tarpeen
mukaan!*

3. Vaikutusten tunnistaminen

Vaikutusten näkökulmat:

Kuntalaisvaikutukset

- lapset, nuoret, työkäiset, ikäihmiset, terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, turvallisuus
- tasa-arvo (väestöryhmät, kieliryhmät ym.), osallisuus, työllisyys
- elinkeinoelämä, tietoyhteiskuntataidot

Ympäristövaikutukset

- ihmisten elinolot, liikkuminen, terveys, viihtyvyys, luonnon monimuotoisuus, maaperä
- ilmasto, maisema, kuntakuva, kulttuuriperintö, rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Henkilöstö ja organisaatio

- toimivaltamuutokset, uudet palveluiden tuottamistavat, tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat
- henkilöstömäärä, asema ja osallisuus, raportointi, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet

Taloudelliset vaikutukset

- yritysvaikutukset: niiden toiminta ja kilpailu, markkinoiden toimivuus, yhteisöjen rahoitus, voimavarat, työllisyys ja tuottavuus, palvelutuotannon muutos

4. Päätösesityksen tekeminen

- arvioi vaikutukset omaan kohtaan listatekstiä
- kirjaa mitkä ovat keskeiset tulokset, miten arviointi on tehty, mitä tietolähteitä on käytetty, miten kuuleminen vaikutuksista on toteutettu, mihin oletuksiin arviointi perustuu ja miten vaikutuksia seurataan
- päätösesityksessä esitetään parhaana pidetty ratkaisu
- ennakoarviointimateriaalin voi liittää päätössiakirjoihin

Päätös

- Hyvin perusteltu
- Läpinäkyvä
- Tuo esiin mahdolliset vaihtoehdot

VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI SUOMUSSALMEN KUNNAN PÄÄTÖKSENTEOSSA - LOMAKE**Asia:****Toimielin:**

kokous

§

Valmistelijat:**Esittelijä:****Ennakkoarvioinnin tarpeen arviointi:** Ennakkoarviointi tarvitaan → vaihtoehtotarkastelu päätösesityksen liitteeksi/oheismateriaaliin Ennakkoarviointia ei tarvita

Kuvaa alla oleviin kohtiin lyhyesti, mitä tässä päätöksessä erilaiset vaihtoehdot käytännössä (ns. päätösesityksen muodossa) tarkoittavat.

Vaihtoehtojen sanallinen kuvaus:

0-vaihtoehto, tilanne säilyy ennallaan	
1 kompromissivaihtoehto	

2 maksimivaihtoehto	
----------------------------	--

ENNAKKOARVIOINNIN TAULUKKO

(Vaikutustyyppi: Kuntalaisvaikutukset/ympäristövaikutukset/henkilöstö- ja organisaatiovaikutukset/taloudelliset vaikutukset/strategian arvot)

- arvioi, onko päätöksellä vaikutusta -> EI VAIKUTUSTA; ON VAIKUTUSTA. Jos sillä on vaikutusta, kuvaa vaikutus/seuraus sanallisesti.
- vaikutuksia arvioidaan niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä (esim. vuosi, valtuustokausi, yli 5 vuotta)
- arviointi tapahtuu yllä sanallisesti esitettyjen päätösvaihtoehtojen pohjalta. Välttämättä aina esimerkiksi lainsäädännön takia kaikkia kolmea vaihtoehtoa ei ole mahdollista muodostaa.
- strategian osalta arvioidaan, että onko päätös kunnan arvojen mukainen ja toteuttaako päätös kunnan strategisia tavoitteita. Tätä kautta hahmotellaan, miten eri ratkaisuvaihtoehdot suhteutuvat strategiaan.

Vaikutustyyppi, muutoksen kohde	0-vaihtoehto (nykytilanne jatkuu)	1. kompromissiehdotus	2. maksimivaihtoehto
1. Kuntalaisvaikutukset	EI vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	EI vaikutusta/ ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	EI vaikutusta/ ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
Terveys ja hyvinvointi			
Yhdenvertaisuus; sukupuolten ja kieliryhmien välinen tasa-arvo, osallisuus			
Työllisyys ja työelämä			
Tietoyhteiskuntataidot			

Turvallisuus (myös tietoturva)			
Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus			
Jokin muu, mikä?			
2. Ympäristövaikutukset	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
Ihmisten elinolot, terveys, viihtyvyys			
Maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto			
Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö			
Jokin muu, mikä?			
3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
Organisaatioiden väliset suhteet, toimivaltamuutokset			
Uudenlaiset palveluiden tuottamistavat (esim. tilaaja-tuottajamalli, palveluseteli ym.)			
Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat			

Henkilöstön määrä, asema, osallisuus			
Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät			
Jokin muu, mikä?			
4. Taloudelliset vaikutukset	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.	El vaikutusta/ON vaikutusta, kuvaus vaikutuksesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
Väestöryhmien ja kotitalouksen asema ja käyttäytyminen			
Yritysten toiminta, niiden välinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailukyky ja markkinoiden toimivuus			
Kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus			
Palvelutuotannon muutos			
Jokin muu, mikä?			

Päätöksen vaikutukset suhteessa kuntastrategiaan ja sen arvoihin

Arvioi alla oleviin taulukoihin päätöksen vaikutukset suhteessa Suomussalmen kunnan kuntastrategian arvioihin.

Myös tässä kohtaa skenaariomalleja on kolme: 0-vaihtoehto (tilanne jatkuu ennallaan), kompromissivaihtoehto ja maksimivaihtoehto.

Välttämättä jokaisen päätöksen kohdalla kaikkiin vaihtoehtoskenaarioihin ei tule arvioita, sillä joskus esimerkiksi lainsäädäntö rajaa vaihtoehtoja. Vaikutuksia on hyvä pyrkiä kuvaamaan sanallisesti. Huomioita kohtaan voi kirjoittaa sanallisia perusteluita

0-vaihtoehto, tilanne jatkuu ennallaan

Miten mukautuu strategiaan?	Huonosti	Melko huonosti	Kohtalaisesti	Hyvin	Erittäin hyvin	Huomioita
Strategian arvot						
Uudistuminen. Uskallamme unelmoida, uudistua ja investoida vastuullisesti						
Identiteetti. Luova kulttuuri yhdistettynä yhteiseen arvostukseen ja tulijoiden tukemiseen						
Elinvoimaisuus. Kehittyvä yritys toiminta ja opiskelumahdollisuudet yhdistettynä turvalliseen elinympäristöön,						

luontoon ja viihtyisyyteen						
Yhteisöllisyys. Kuuntelemme ja kunnioitamme toisiamme, tuemme, mahdollistamme ja kehitämme.						
Hyvinvointi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.						

1. kompromissiehdotus

Miten noudattaa strategiaa?	Huonosti	Melko huonosti	Kohtalaisesti	Hyvin	Erittäin hyvin	Huomioita
Strategian arvot						
Uudistuminen. Uskallamme unelmoida, uudistua ja investoida vastuullisesti						
Identiteetti. Luova kulttuuri yhdistettynä yhteiseen arvostukseen ja tulijoiden tukemiseen						
Elinvoimaisuus. Kehittyvä yritystoiminta ja opiskelumahdollisuudet yhdistettynä turvalliseen elinympäristöön,						

luontoon ja viihtyisyyteen						
Yhteisöllisyys. Kuuntelemme ja kunnioitamme toisiamme, tuemme, mahdollistamme ja kehitämme.						
Hyvinvointi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.						

2. maksimivaihtoehto

Miten noudattaa strategiaa?	Huonosti	Melko huonosti	Kohtalaisesti	Hyvin	Erittäin hyvin	Huomioita
Strategian arvot						
Uudistuminen. Uskallamme unelmoida, uudistua ja investoida vastuullisesti						
Identiteetti. Luova kulttuuri yhdistettynä yhteiseen arvostukseen ja tulijoiden tukemiseen						
Elinvoimaisuus. Kehittyvä yritystoiminta ja opiskelumahdollisuudet yhdistettynä turvalliseen elinympäristöön,						

luontoon ja viihtyisyyteen						
Yhteisöllisyys. Kuuntelemme ja kunnioitamme toisiamme, tuemme, mahdollistamme ja kehitämme.						
Hyvinvointi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.						

Muuta huomioitavaa tai perusteluita: